

- Anlatım Biçimleri
- Düşünceyi Geliştirme Yolları

Adı-Soyadı: .....

Sınıfı/No: .....

Tarih: .....

ETKİNLİK 1: PARAGRAF TÜRÜ

Aşağıdaki paragrafların türlerini (Açıklama - Tartışma - Betimleme - Öyküleme) belirleyerek altlarına yazınız.

1. Psikoloji, insan ve hayvan davranışlarını, zihinsel süreçlerini bilimsel yöntemlerle inceleyen bir bilim dalıdır. Psikologlar; duygular, düşünceler, algılama, öğrenme, kişilik özellikleri ve hafıza gibi birçok farklı konuda derinlemesine araştırmalar yaparlar. İnsanların çevreleriyle kurdukları ilişkileri, toplumsal davranışlarını ve bireysel farklılıklarını anlamaya çalışırlar. Elde ettikleri bilimsel veriler sayesinde, insanların karşılaştıkları psikolojik sorunlara çözümler üretir ve yaşam kalitelerini artırmaya katkıda bulunurlar. Ayrıca eğitimden sağlığa, iş dünyasından spora kadar pek çok farklı alanda psikoloji biliminin verilerinden yararlanılmaktadır.

2. Hüseyin Usta, mesleğine henüz küçük bir çocukken çırak olarak başlamış, yıllar süren çabası ve emeğiyle şehrin en işlek pasajında kendi dükkânını açmayı başarmıştı. Dükkânı oldukça küçüktü ama yaptığı işin kalitesi o kadar yüksekti ki, şehrin en uzak köşelerinden bile insanlar ona gelirdi. Her sabah gün ağarmadan evinden çıkar, "Rızık erken dağıtılır." diyerek dükkânının yolunu tutardı. Besmeleyle kepenkleri açar, ilk iş olarak çayını demler, dükkânını pırl pırl temizler ve radyosunu açarak müşterilerini beklemeye başlardı.

3. O sıcak yaz günlerinden birinde, mahallemize eski Türk filmlerinden fırlamış gibi duran masmavi bir kamyonet girdi. Kamyonetin kasasındaki boyalar yer yer dökülmüş, paslı metal kısımları güneşin altında parlıyordu. Kasadaki tahtaların çoğu çürümüş ve kırılmıştı, sanki her an dağılacakmış gibi duruyordu. Direksiyonda oturan adam ise orta yaşlı, zayıf ve oldukça yorgun görünüyordu. Üzerindeki kareli gömleğin üst düğmelerini açmış, sıcaktan bunaldığı için boynuna beyaz bir mendil bağlamıştı. Yüzündeki derin çizgiler ve sararmış bıyıkları, yılların ona yüklediği ağır yükü sessizce anlatıyordu.

4. O sıcak yaz günlerinden birinde, mahallemize eski Türk filmlerinden fırlamış gibi duran masmavi bir kamyonet girdi. Kamyonetin kasasındaki boyalar yer yer dökülmüş, paslı metal kısımları güneşin altında parlıyordu. Kasadaki tahtaların çoğu çürümüş ve kırılmıştı, sanki her an dağılacakmış gibi duruyordu. Direksiyonda oturan adam ise orta yaşlı, zayıf ve oldukça yorgun görünüyordu. Üzerindeki kareli gömleğin üst düğmelerini açmış, sıcaktan bunaldığı için boynuna beyaz bir mendil bağlamıştı. Yüzündeki derin çizgiler ve sararmış bıyıkları, yılların ona yüklediği ağır yükü sessizce anlatıyordu.

5. O sıcak yaz günlerinden birinde, mahallemize eski Türk filmlerinden fırlamış gibi duran masmavi bir kamyonet girdi. Kamyonetin kasasındaki boyalar yer yer dökülmüş, paslı metal kısımları güneşin altında parlıyordu. Kasadaki tahtaların çoğu çürümüş ve kırılmıştı, sanki her an dağılacakmış gibi duruyordu. Direksiyonda oturan adam ise orta yaşlı, zayıf ve oldukça yorgun görünüyordu. Üzerindeki kareli gömleğin üst düğmelerini açmış, sıcaktan bunaldığı için boynuna beyaz bir mendil bağlamıştı. Yüzündeki derin çizgiler ve sararmış bıyıkları, yılların ona yüklediği ağır yükü sessizce anlatıyordu.

6. O sıcak yaz günlerinden birinde, mahallemize eski Türk filmlerinden fırlamış gibi duran masmavi bir kamyonet girdi. Kamyonetin kasasındaki boyalar yer yer dökülmüş, paslı metal kısımları güneşin altında parlıyordu. Kasadaki tahtaların çoğu çürümüş ve kırılmıştı, sanki her an dağılacakmış gibi duruyordu. Direksiyonda oturan adam ise orta yaşlı, zayıf ve oldukça yorgun görünüyordu. Üzerindeki kareli gömleğin üst düğmelerini açmış, sıcaktan bunaldığı için boynuna beyaz bir mendil bağlamıştı. Yüzündeki derin çizgiler ve sararmış bıyıkları, yılların ona yüklediği ağır yükü sessizce anlatıyordu.

ETKİNLİK 2: DÜŞÜNCEYİ GELİŞTİRME YOLLARI

Aşağıdaki numaralandırılmış metinlerde kullanılan düşünceyi geliştirme yolunu (Karşılaştırma, Benzetme, Örnekleme, Tanımlama, Tanık Gösterme, Sayısal İfadelerden Yararlanma) bularak eşleştiriniz.

1. Bilim insanlarına göre gelecekte insanoğlunun Dünya dışında yaşayabileceği en muhtemel gezegen Mars'tır. Ancak Mars'ta yaşam kurmak hiç de kolay değildir. Gezegenin ince atmosferi güneşten gelen zararlı radyasyonu engelleyemez, ayrıca solunabilir hava yoktur. Gece ile gündüz arasındaki sıcaklık farkları o kadar yüksektir ki, özel kıyafetler ve donanımlar olmadan orada hayatta kalmak şimdilik imkânsız görünmektedir.

-----

2. Mutfak eşyalarında ve dekorasyonda sıkça kullanılan porselen ile seramik, görünüşte birbirine benzese de aslında yapısal olarak farklıdır. En belirgin fark, pişirilme sıcaklıklarıdır; porselen, seramiğe göre çok daha yüksek sıcaklıklarda fırınlanır. Bu durum porselenin daha dayanıklı ve camımsı bir yapıya sahip olmasını sağlar. Ayrıca seramik daha pürüzlü ve mat bir yüzeye sahipken, porselen ışığı geçirebilen pürüzsüz ve parlak bir yapıdadır.

-----

3. Yaşlı adam, evinin önündeki hasır sandalyesine oturmuş, yağmurun yıkadığı yemyeşil çayırı seyrediyordu. Hava kapalı olduğu için kimse hayvanlarını olatmaya çıkarmamıştı, ortalıkta derin bir sessizlik hâkimdi. Karşısındaki manzara o kadar etkileyiciydi ki, sanki usta bir ressamın fırçasından çıkmış, her detayı özenle işlenmiş canlı bir tabloyu andırıyordu. Doğa, tüm renklerini cömertçe sergiliyor, insanı büyülüyordu.

-----

4. Bilim insanları, Avustralya kıyılarında yaptıkları araştırmada şaşırtıcı bir keşfe imza attılar. Yaklaşık 200 kilometrekarelik devasa bir alana yayılmış olan ve 4.500 yaşında olduğu tahmin edilen bir deniz otu türü keşfedildi. Yapılan genetik testler sonucunda, birbirinden 180 kilometre uzakta bulunan filizlerin bile aslında tek bir bitkinin parçası olduğu ve kök sistemiyle birbirine bağlı olduğu ortaya çıktı.

-----

5. Laboratuvar denince aklımıza genellikle beyaz önlüklü insanların çalıştığı, mikroskopların, deney tüplerinin ve hassas ölçüm cihazlarının bulunduğu ortamlar gelir. Laboratuvarlar, bilimsel araştırmaların kontrollü bir şekilde yapıldığı, hipotezlerin test edildiği ve yeni buluşların ortaya çıkarıldığı özel çalışma alanlarıdır. Burada yapılan deneyler sayesinde hastalıkların tedavisi bulunur, yeni teknolojiler geliştirilir ve bilinmeyenler aydınlatılır.

-----

6. Eserlerimde genellikle geleceğe dair umutlu bir bakış açısı sergilediğim için bazı eleştirmenler beni gerçeklerden kopuk olmakla suçluyor. Oysa okurlarımın beni sevme nedeni tam da bu umut dolu yaklaşımımdır. Ünlü yazar George Orwell'in da dediği gibi: "Bize duymak istediklerimizi söyleyen kitapları severiz." İnsanlar zaten günlük hayatın zorluklarıyla boğuşuyor; ben ise onlara kitaplarımda sığınabilecekleri, huzur bulabilecekleri daha yaşanabilir bir dünya sunuyorum.
